

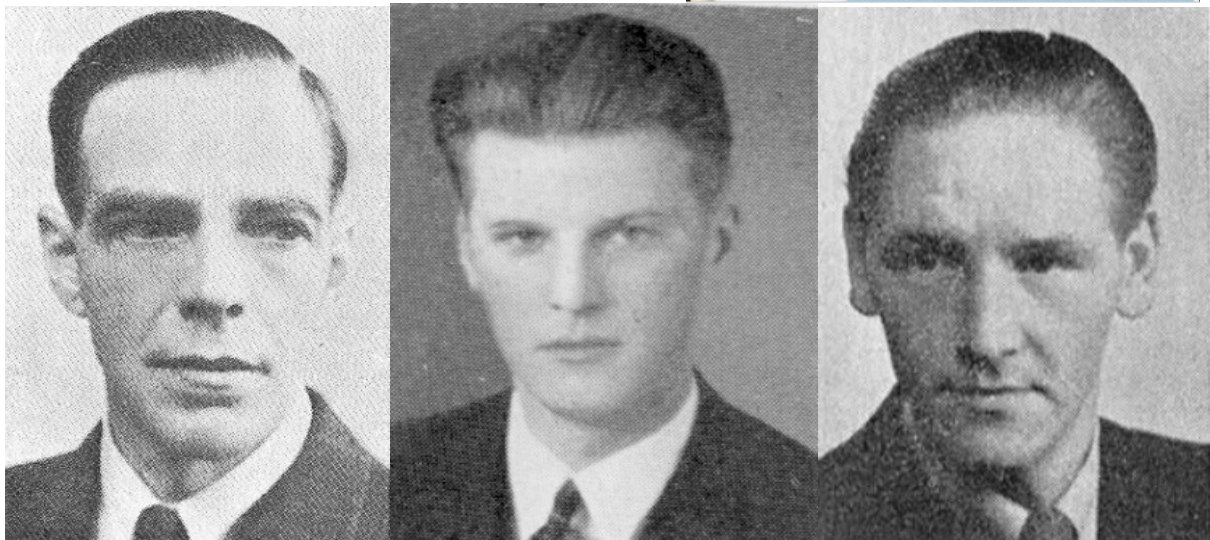
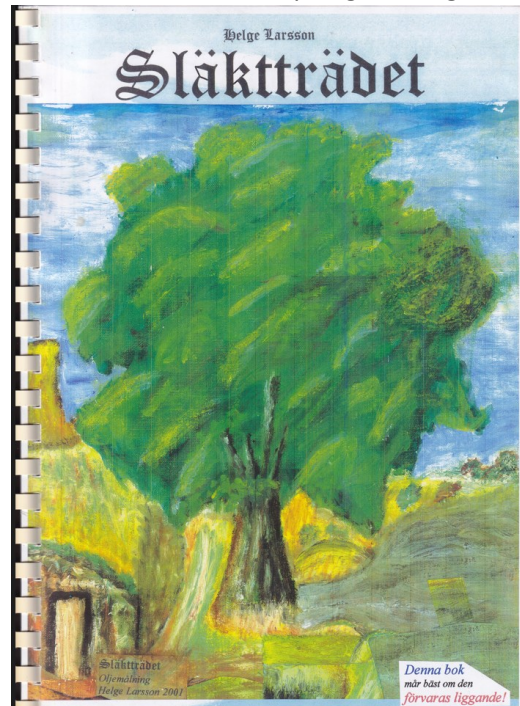
Dordia och **Jöns**, även "känd" som Kvarn-Jöns, är inte släkt med varandra men har en del gemensamt. I varierande omfattning och detalj omnämns de av de forskare som dokumenterat livet och människorna i Rätans socken. Helge Larsson är den som, förutom Axel Grinde och Nils Sundkvist, lagt möda och tid på att dokumentera sockenborna. Han gav ut sin bok "*Släktträdet*" på eget förlag 2002

Som underlag för sitt arbete refererar han bland annat till Axels två publikationer "*Släkter i Rätan 1695 - 1900*" och "*Folket i Lillstugan Rätan*" samt Nils "*Boplatser och människor i sörbyarna i Rätan*"

Det finns en andra upplaga av "*Släktträdet*". Jag hittade ett exemplar på universitetsbiblioteket i Lund. Vid en jämförelse mellan upplagorna så fann jag att innehållet inte väsentligt förändrats.

Axel publicerade ovan nämnda verk 1976 respektive 1985. Tryckåret för Nils bok är 1988.

Bilderna nedan porträtterar från vänster till höger Axel, Nils och Helge. Nils och Helge delar flera anor medan Axel enligt kyrkböckerna inte har några blodsbånd med någon av sina "rätanskännare". Jag varken jämför eller jämför mig med dessa pionjärer utan denna berättelse är mitt sätt att med en sammanställning få ett sammanhang av en del av min släkt.

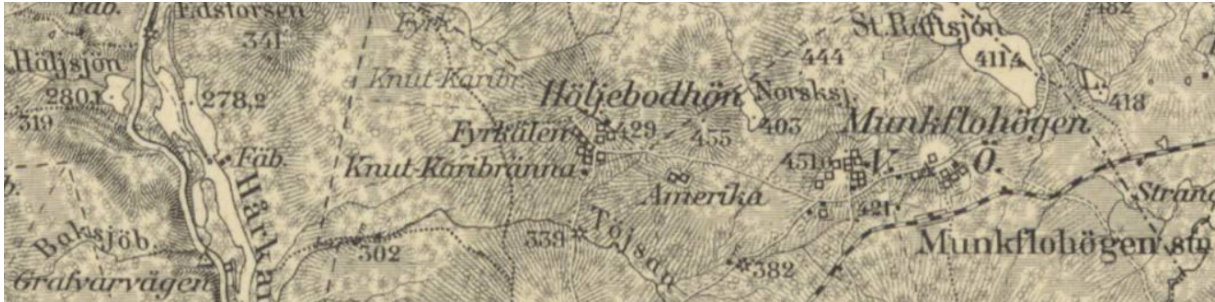
Axel Leonard Grinde är född i Rätan 1897 och avliden i Östersund 1994. Där jag fann de tre bilderna stod bland annat att läsa: Köpman som sin far med korrespondenskurser i bokföring och handelslära. I början av andra världskriget startade han i Östersund eget inom speceribranschen. Han uppges ha varit aktiv inom Röda Korset, Köpmannaföreningen och IOGT. Som fritidsintressen nämns krocket, bordtennis och fiske.

Nils Olof född 1910 och död 1995 i sörbyarna i Rätans socken. Däremellan yrkesmässigt verksam i Östersund, Stugun, Strömsund, Umeå och Ljusne söder om Söderhamn. Vad fritiden ägnats åt står inte att läsa.

Helge Jonas Napoleon född 1910 på Rätansidan av byn Knätten. Avliden i Nässjö 2007 staden där han startade en yrkeskarriär inom Statens Järnvägar 1946. För den som är osäker på gränserna för Rätans socken kan berättas att genom byn går gränsen till Överhogdals socken i Härjedalen.

Dordia och **Jöns** släkt binds samman när **Dordias** yngsta barn Erik 1861 i Rätan gifter sig med **Jöns** dotter Anna. Paret finns i min släktväv eftersom de är min farmors farfar och farmor. Jag utgår från **Dordia** och **Jöns** när jag vänder på delar av min antavla och berättar vilka som stammar från de två och deras förfäder.

Jag börjar med **Dordia**. Jag har både hört och läst varianter av historien om hur hon som nygift med liten packning vandrade från Rödön till Klaxåsen i Rätans socken. I berättelserna nämns något lite om hennes föräldrar och syskon därför utgår berättandet från hennes mor Karin Persdotter. Karin avlider

några månader innan sin hundraårsdag. Hon gör det på samma plats, Knutkaribränna, där **Dordias** far avled 37 år tidigare. Platsen ligger i Östersunds kommun nära gränsen till grannen Krokoms kommun. Enligt sägnen skall byn fått sitt namn på 1700-talet när Knuts hustru Kari var oförsiktig med elden.

Per* Jonsson Född Ösa beräknat 1737 i Äs (Z). Död 1793-09-01 i Äs (Z).	Gift 1764-10-14 i Rödön (Z).	Clara* Pärddotter Född 1740-01-07 i Rödön (Z). Död omkring 1772-09. i Äs (Z).
Karin* Persdotter Född Ösa, Äs 1767-12-26 i Äs (Z). Död Knutkaribränna 1867-02-04 i Häggenås (Z).		
Gift 1792-11-04 i Rödön (Z).	Olof* Gerdin Andersson ▲ Född Gärde 1764-12-27 i Aspås (Z). Död Knutkaribränna 1829-12-16 i Häggenås (Z). Ryttare mellan 1788-09-18 och 1797-05-19 i Äs (Z), Ryttare mellan 1797-05-19 och 1815-03-05 i Aspås (Z)	
Karin* Olsdotter Född Gärde 1793-12-01 i Aspås (Z). Död Andersgård 1864-01-18 i Häggenås (Z). ▶		
Dordia* Olsdotter Född Gärde 1796-04-19 i Aspås (Z). Död Klaxåsen 1871-12-12 i Rätan (Z). ▶		
Per* Olofsson Född nedkomst i Häggenås (Z) 1798-05-07 i Aspås (Z). Död omkring 1800 i Äs (Z).		
Klara* Olsdotter Född 1801-03-14 i Äs (Z). Död Tand 1888-07-22 i Aspås (Z). ▶		
Maria* Olsdotter Född Ösa 1807-07-02 i Äs (Z). Död Kannåsen 1901-02-11 i Äs (Z). ▶		
Anders* Olofsson Född Ösa 1809-09-26 i Äs (Z). Död Munkflohögen 1882-12-05 i Häggenås (Z). ▶		
Gift 1832-02-19 i Äs (Z).	Olof* Wall Eriksson Född Funäset 1771-05-26 i Äs (Z). Död Sockenstugan 1842-09-20 i Äs (Z). Dragon från 1791-02-12 till 1802-06-16 i Äs (Z)	

Bilden ovan visar grundläggande information om **Dordias** morföräldrar, föräldrar och syskon. När jag letar efter morföräldrarna Per och Claras anor noteras att de flesta levde sina liv i Rödöns socken. Med någon osäkerhet i källorna är **Dordias** mormors morfars morfars far Edfast Ersson född i Rödön under senare delen av 1500-talet.

Karin Persdotters förste man Olof Gerdin är vid giftermålet sedan fyra år ryttare vid ett kavallerikompani tillhörande Jämtlands Dragonregemente. Ryttarbostället anges finnas i byn Täng i Äs socken. Att vara ryttare innebar vad jag förstår att soldaten själv tillhandahöll häst. **Dordia** och hennes äldre syster anges i kyrkböckerna vara födda i byn Gärde i Aspås socken. De noteringarna är anledningen till att jag i mitt släktträd än så länge noterat det som deras födelsesocken. Utan något bevis känner jag mig dock övertygad om att det

Utan något bevis känner jag mig dock övertygad om att det

är en by i Ås socken som är den korrekta platsen för **Dordias** nedkomst. Byn Gärde ligger inte långt från byn Ösa där det i kyrkböckerna anges att mamma Karin föds. Att Täng inte angetts som den plats där **Dordia** föds kan bero på att soldater inte alltid var bosatta på den plats som militären noterat. Enligt militära källor finns Olofs andra boställe från våren 1797 till hans avsked 1815 i byn Liden (Lien) i Aspås socken. I Aspås husförhörslängd anges det dock att han bor i Häggenås socken. Administrativt är Olof alltså tillbaka i den socken där han föddes i byn Gärde granne till byn Liden. Bosatt är han mest troligt i Knutkaribränna. **Dordias** yngre bror Pers födelse 1798 finns registrerad i Aspås med tillägget att nedkomsten skett i Häggenås socken och att dopet genomförts i Rödön. Han blir inte gammal, hans död finns registrerad i en husförhörslängd för Ås. Datum saknas men troligen dör han under år 1800. De tre yngsta syskonen är enligt kyrkböckerna alla födda i byn Ösa i Ås socken. Vad som för familjen tillbaka till att återigen bosätta sig i Ås är obekant. Efter avskedet från det militära

verkar Olof definitivt etablera sig som torpare i Knutkaribränna. Torparlivet varar i nästan 15 år för makarna. Det föds inga fler barn och Olof begravs Häggenås januari 1830. Karin blir kvar i Knutkari-

bränna fram till 1832 då hon flyttar till Ås. Här bor hon först i sockenstugan och där gifter hon sig samma år med avskedade dragonen Olof Wall. Född i Funäset i Ås socken startade han sin militära bana som tjuugoåring 1791 på ett boställe i byn Granbo beläget nära gränsen till Lits socken. Vid sitt avsked 1802 har han sitt boställe i Täng. De får tio år tillsammans. Det året Wall avlider är Karin registrerad boende i

Kännåsen. Kanske bor hon där tillsammans med, eller i närheten av, ett av sina barnbarn. Vid mogen ålder återvänder Karin 1857 till Knutkaribränna. Här lever hon sina sista tio år. **Dordias** äldre systers

förstfödde följer i sin morfars fotspår och tjänstgör till häst i 20 år, hela tiden på ett boställe i Kännåsen. Olof Kämpe lämnar vad jag kan se endast dottern Karin efter sig. Hon får tre barn med August från Näskott innan hon avlider 1914. Första barnet Anna får i sin tur fem barn med sin man från Ramsele. Tre av dessa är döttrar

Karin* Olsdotter Född Gärde 1793-12-01 i Aspås (Z). Död Andersgård 1864-01-18 i Häggenås (Z).	
Utom äktenskap	Partner...
Olof* Kämpe Jönsson Född Knutkaribränna 1819-10-03 i Häggenås (Z). Död Kännåsen 1889-03-30 i Ås (Z) ▶	
Utom äktenskap	Pär Wästlund Larsson Född Tonås 1779-01-20 i Föllinge (Z). Hästjägare från 1796-06-13 till 1823-07-14 i Lit (Z)
Karin* Persdotter Född Knutkaribränna 1826-02-24 i Häggenås (Z). Död Jonsgård 1878-12-26 i Häggenås (Z) ▶	
Gift 1830-05-08 i Häggenås (Z).	Anders* Andersson Född 1780-11-13 i Häggenås (Z). Död 1859-07-09 i Häggenås (Z).
Anders* Andersson Född Andersgård 1830-08-09 i Häggenås (Z). Död Andersgård 1916-02-15 i Häggenås (Z) ▶	
Per* Andersson Född Andersgård 1834-10-03 i Häggenås (Z). Död Jonsgård 1881-06-25 i Häggenås (Z) ▶	

födda på Frösön som bildar familjer söder om centrala Stockholm och i Skåne. Till skillnad från Helge Larsson som i *"Släktträdet"* redovisar en stor mängd levande släktingar så gör jag det endast i undantagsfall. Karin och August son bedriver handel och flyttar runt i landet och slutar sitt liv i Söderbärke i södra Dalarna. Han får med sin fru född i Malung Dalarna en son som barnlös avlider i Täby 1969. Tredje barnet gifter sig med en man från Ströms socken i norra Jämtland. De får ett gemensamt barn som gifter sig med dottern till en stationskarl i Hackås socken i Jämtland. Han får ett alltför kort liv men de hinner få tre barn. De två yngsta noteras 2000 vara ogifta och bosatta i Stockholm respektive Hammerdal. Det äldsta får under 1970-talet i Göteborg en son och en dotter.

Efter Olof Kämpe får **Dordias** äldre syster en dotter Karin med ytterligare en man till häst. Jägare Pär Westlund är under en stor del av sin tjänstgöringstid ansluten till samma kompani som sin kanske blivande svärfar. Kanske eftersom han försvinner ur kyrkböckerna omkring 1825. Hans och Karins dotter Karin föds i februari året efter. Hon gifter sig i Häggenås med Per och de får två döttrar. Förstfödda Ingeborg gifter sig med en Hedmark från Hedemora i Dalarna. Efter fem barn så förvinner Hedmark till okänd ort 1892. De två äldsta lever och dör ogifta i Häggenås och Rödön. De två yngsta lämnar Häggenås 1902 och 1907 mest troligt för USA eller Kanada. Mellanbarnet Kristina kompenserar för bristen på kända barn hos sina syskon genom att avla fyra med fyra olika fäder. Den äldsta gifter sig med Mårten från Hammerdal och lämnar efter sig åtta barnbarn födda i Rödöns socken mellan 1940 och 1953. **Dordia** må ha lämnat prästgården på Rödön men några ättlingar bosatte sig där. Barn två, en son, verkar ha fört ett stilla ogift liv i Häggenås mellan 1908 och 1957. Trean, ytterligare en son, gifter sig och dör i Hammerdal. Jag noterar att de får en son som 2000 lever i Sandviken. Sist ut 1915 är sonen som innan trettio år fyllda olyckligt avlider genom ett fall från hög höjd i Krångede.

Dordias systerdotter Karin gifter sig 1830 med den då femtioårige Anders Andersson från Andersgård i Häggenås socken och får med honom två söner. Förstfödde Anders med hustru Kerstin från Söre i Lits socken får en stor kull barn. Maria Dorotea tar sig 1905 30 år gammal över Atlanten. Med sig har hon maken Karl och fyra barn. Övriga lever sina liv till hög ålder i Häggenås och i närliggande socknar. Här får jag begränsa mitt berättande eftersom Anders och Kerstin inklusive emigranterna får nio barn och 34 barnbarn. Utan att ha identifierat alla i nästa generation räknar jag ändå till 32 barnbarns barn. Därefter 17 barnbarns barnbarn och det är långt ifrån alla. Kände **moster Dordia** till något om denna talrika del av sin släkt? Kände de i sin tur till **Dordia**?

Anders och Kerstin får sitt första barn i februari 1865. Dotter Karin drabbas av "hjärnfeber" och blir dövstum. Innan sin konfirmation får hon utan att jag känner till bakgrunden möjlighet till utbildning på *"Allmänna institutet för döva och blinda å Manilla"*. Den ideella intuitionen blev efter 1879 känd som Manillaskolan. Manillaskolan är idag en tvåspråkig specialskola för barn och ungdomar som är döva, hörselskadade eller har cochleaimplantat. Här undervisas varje läsår runt 100 elever mellan sex och sjutton år. Karin lever ogift i Andersgård Häggenås socken och dör där i sitt sjuttionde levnadsår.

Efter Karin föds Anna 1867. Hon gifter sig 1891 med Jonas Petter Edberg från Edsele socken i Sollifteå kommun. Sex år innan giftermålet har Hilda Kristina kommit till världen. Hon blir det enda gemensamma barnet i hushållet. Hilda Kristina får sällskap av Ture Emanuel. Han är ett av sju barn till Annas yngre syster Emma Margareta vilken levde ett splittrat liv. Hon fick barn med tre olika män innan hon 1906 i Stuguns socken gifter sig med Lars Persson från Näs socken. Åter till Hilda Kristina: Edberg möter Edholm från Håsjö socken och de gifter sig i Jukkasjärvi socken 1907. Här föds två döttrar och en son mellan 1908 och 1915. Familjemedlemmarna är alla avlidna i Jämtland, fyra av dem i Häggenås. Sonen gifter sig 1942 med Karin Gunhild Matilda från Fyrkälen i Häggenås och en av deras döttrar gifter sig 1963 med Ernst Tore Jonsson från Överhogdal. Han är sex år yngre än min pappa och de två hörde nog aldrig talas om varandra men de är avlägset släkt. Sju generationer tillbaka i Överhogdal finner jag deras gemensamma anfäder. En av mina uppgiftslämnare om **Dordia**, tillika

kusin med både min pappa och min mamma, har levt en stor del av sitt liv i Ytterån under den tid då ortens föreståndare för Konsumbutiken var Ernst Tore. Mina föräldrars kusin är därmed släkt med både Ernst Tore och hans hustru Margit Hildegard. Som en följd av detta delar jag flera anor med deras två söner.

Anders och Kerstins tredje barn Kristina född 1868 gifter sig i Stuguns socken 1890 med Andreas Olofsson född 1868 i Marieby socken. De etablerar sig i Gähle Näs socken en månad före jul 1892. Det innebär att Kristina startade ett liv i Gähle 28 år innan hennes tremänning Jöns med familj flyttar dit från Klaxåsen. Jöns är min farmors far. Andreas och Kristina får sju barn. Två söner och en dotter korsar Atlanten. Margareta Eugenia drabbas av spanska sjukan och dör som nyss myndig. Tio år senare tar tuberkulosen de återstående två systrarna. Parets yngsta sonen Olof Andreas lämnar även han för USA där han gifter sig med Sigrid Amanda Elisabet en småländska från Göteryds socken. De återvänder till Näs och där föds två söner och en dotter från 1939 till 1946. År 2000 återfinns de i Nora Örebro län, Gagnef Dalarna och den yngsta som är kvar i Näs. En av de tuberkulosdrabbade systrarna fick tre döttrar och en son. Alla födda med efternamnet Ring efter sin far född i Långsele i Västernorrlands län. Till sist en fundering. Tremänningarna levde i samma lilla by i över 20 år. Kände de till sitt släktskap, umgicks de?

Återstår att i denna gren redogöra för **Dordias** systerson, Anders Anderssons yngre bror. Per föds 1834 och gifter sig 1868 med Kerstin Månsdotter från Kougsta i Häggenås socken. Paret får tre barn som sammanlagt ger Per lika många barnbarn. I nästa generation föds fem barnbarns barn. De två äldsta barnen med ett glest antal efterkommande lever sina liv i Häggenås och Östersund. Yngsta barnet byter bort sitt sonnamn till ett som är ovanligt för någon med svenskt ursprung. Det slutar med bokstaven ü.

Om födelseåret för Karin Persdotters barn bestämt i vilken ordning berättelsen ska fortsätta hade det nu varit dags för information om **Dordias** efterkommande. Jag spar dock henne till sist. Ödet för det första av hennes yngre syskon Per har jag redan redogjort för så nu är turen kommen till syster Klara.

Klara född 1801 gifter sig 1837 med änklungen Jonas Larsson från Lundsjön i Aspås socken. Deras enda barn Brita föds på Luciadagen samma år. Brita gifter sig med den huggskadade och därför avskedade fältjägaren Anders Rödin 1858. Brita går ur tiden 35 år senare efter att i Ås 1862 och 1867 ha nedkommit med en son och en dotter. Sonen Jonas dör nästan tjugo år gammal i difteri återvänd till Aspås. System Klara Elisabet är dubbelt så gammal när hon går ur tiden utan att lämna någon efter sig.

Dordias yngsta syster Maria gifter sig 1828 med den 22 år äldre änklungen Lars Jonsson från Kännåsen i Ås socken. Två gemensamma döttrar, Märet och Karin, föds på Kännåsen 1832 och 1837. I byn möts generationerna. Här lever dubbla änkan Karin Persdotter innan hon flyttar till Knutkaribränna. Piga i hushållet är under en tid är systerdottern Karolina. Hon flyttar sedan till Lits socken gifter sig och ger sin mor Karin sex barnbarn alla födda i Ringsta. Dotter Märet får ett barn Nils som i sin tur får ett barn och ett barnbarn. Tre i efterkommande generationer återfinns i Östersund, två barnbarns barnbarn föds i Veberöd i Skåne. Karins två yngsta döttrar gör som sin mor och gifter sig sent i livet med änklingar och får ett begränsat antal barn. Dotter Karin får sju barnbarns barn alla födda mestadels under 1940-talet och alla, kuriöst nog, med efternamnet Hansson. Hälften stannar i närheten av Storsjön de andra får utsikt över Vättern.

Dordias yngsta syskon Anders gifter sig 1830 med Märet Gustafsdotter från Knutkaribränna. Deras enda barn Karin föds på Knutkaribränna 1834. Hon äktar 1859 Henrik Östlund en fältjägare från Aspås. Paret får tillsammans ett långt liv i Österåsen i Häggenås socken. När de går ur tiden i början av 1920-talet har det fötts nio barn varav sex överlever till vuxen ålder. Anders förstfödda barnbarn

Anders föds i Munkflohögen 1859, gifter sig 1884 med Kerstin från Hammerdal. Paret går ur tiden i Ås socken i mitten av 1940-talet. Innan dess har det fötts tre döttrar som tillsammans fått sju barnbarn. År 2000 står hittar jag de i Hammerdal, Åkersberga, centrala Stockholm, Bräcke, Luleå, Malmberget och Kiruna.

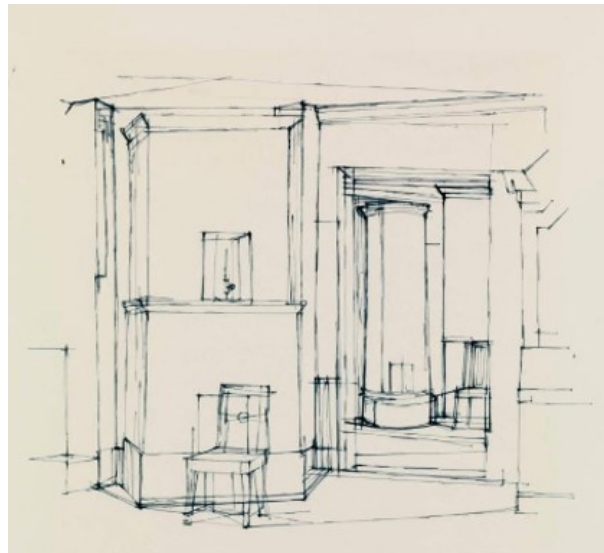
Tvåan Märet föds i Munkflohögen 1863, gifter sig i Hammerdal två gånger med män båda födda där. Livet slutar för de alla i Hammerdal. I äktenskap två föds ett barn som dör innan tio års ålder. I det första så lämnar förstfödda dottern Märta Maria inga barn efter sig. Hon och maken född i Östergötland avlider i Hälsingland. Sonen Henrik gifter sig två gånger. I andra äktenskapet får han ett barn som ger honom två barnbarn som med familjer år 2000 lever i Borås kommun. Även med första hustrun blir det ett barn innan Laura Katarina från Häggenås vid 33 års ålder dör i lunginflammation 1914.

Dottern Margit Ingeborg är 1910 noterad i födelseboken med efternamnet Lundberg. I en husförhörslängd för Östersund noteras hon som fosterbarn till postiljonen från Sollefteå Gabriel Bergqvist. Han är gift med Laura Katarinas två år äldre syster Märta Kristina i ett i övrigt barnlöst äktenskap. En notering i en husförhörslängd för Häggenås kan tolkas som att hon redan vid födseln blev sin "mosters barn". Som 27-åring finns hon på Utteråsens spädbarnshem i Nacka. Enligt en folkräkning finns hon runt 1940 på Nybrogatan stadsdelen Östermalm. Var och när Margit Ingeborg träffar sin blivande man Carl Delden är inte känt. De gifter sig en lördag i november 1942

okänt var. Carl är född 1906 i Söderköping och är konstnär. Om honom framgår bland annat följande av Wikipedia i mars 2023: Carl "... var som konstnär autodidakt och företog studieresor till bland annat Marocko, Norge, Frankrike och Spanien.

Han debuterade med en separatutställning i Linköping 1943 och ställde senare ut separat på bland annat Modern konst i hemmiljö i Stockholm. Han medverkade i utställningar med Östgöta konstförening och Sveriges allmänna konstförening. Han är representerad vid Konung Gustav VI Adolfs samlingar vid Moderna Museet, Norrköpings konstmuseum, Östergötlands museum samt ett flertal kommuner och landsting."

I början av 1950-talet föds i Stockholm deras enda barn en dotter. Paret flyttar till Norrköping där Margit Ingeborg går bort 2002 fem år efter sin make.

Efter Märet föds Olof på samma plats 1865. Han gifter sig 1895 med Ida Olava från Häggenås. De lever sitt liv i Hammerdal och avlider 1937 respektive 1944 bosatta i byn Trekilen. De får sex barn varav två bildar familj och får barn. Ingeborg får tre barn med två olika män. Ett av de tre får två döttrar som 2000 levde i Södermanland. De två yngre dör i Hammerdal innan de fyllt 25 år. Ingeborgs yngre

bror Olle gifter sig 1936 med en kvinna från Österåsen och de får bosatta i Svedje och senare i Österåsen fyra barn. Inget av dessa levde 2000 kvar i Häggenås socken. Tillsammans har de fyra 8 barn födda i Sollefteå, Häggenås och Eskilstuna.

Efter Olof kommer Henrik född 1867 även han i Munkflohögen. Han gifter sig med Märet från Hamnerdal. De får inga gemensamma barn och lämnar jordelivet i byn Lorås 1902 respektive 1929.

Lillebror Nils föds i Munkflohögen 1870. När det kommer till giftermål sker det borgerligt 1905 med den nio år yngre Ingeborg från Bränna i Häggenås socken. När jag läser vad Sveriges Släktforskarförbund skriver om borgerligt äktenskap så väcker det nyfikenhet om motivet till det val paret gjorde. Följande är tagit från Rötters Anbytarforum: *"Från och med 1863 finns föreskrifter om borgerligt äktenskap (civiläktenskap) som avsåg äktenskap mellan kristen och mosaik trosbekännare. 1873 utvidgades den borgerliga vigseln att även gälla äktenskap mellan kristna och var enda möjligheten om ingen av kontrahenterna tillhörde svenska kyrkan eller om de tillhörde främmande trossamfund. Från 1880 kom civiläktenskapet att omfatta även personer som inte hade blivit döpta eller inom svenska kyrkan begått nattvarden, men inte tillhörde något främmande trossamfund. Först 1908 blev civiläktenskapet tillgängligt för alla, som ett alternativ till den kyrkliga vigseln. Vigselförrättare vid den borgliga vigseln skulle vara lagfaren ledamot av magistrat (lokalförvaltning i städer fram till 1965) och kronofogde, senare också ordförande i stadsstyrelse och kommunalborgmästare samt landsfiskal. Över borgerliga vigselförrättningar skulle föras protokoll och dessutom skulle kyrkobokföraren underrättas om vigseln som skulle antecknas i lysnings- och vigselboken."* Vidare står att läsa: *"... om frikyrkoförsamlingar kan vara värt en kommentar. Även efter frikyrkorörelsens framväxt anlätades ofta Svenska Kyrkans präster för dop, vigsel och begravning. Detta torde särskilt gälla Svenska Missionsförbundets medlemmar. SMF var heller inte registrerat som ett trossamfund enligt 1872 års dissenterlag. Metodistkyrkan räknades emellertid som ett särskilt trossamfund, och dess medlemmar hade således rätt till borgerlig vigsel enligt de bestämmelser som gällde före 1908. Ett kuriöst resultat av detta var att den övertygade ateisten Hjalmar Branting anmälde sin avsikt att ingå i Metodistkyrkan, och därigenom utgå ur Svenska Kyrkan för att slippa kyrklig vigsel när han gifte sig med Anna. Under 1920-talet torde det ha blivit alltmer vanligt med att frikyrkliga anordnade egna förrättningar, men fortfarande krävdes fram till 1952 års religionsfrihetslag en borgerlig akt för att det skulle få laga kraft."*

Paret Nils och Ingeborg noteras båda vara döpta. Det finns en notering i husförhörlängder i Lit och i Häggenås att Nils till skillnad från sina syskon inte är konfirmerad. Det kan vara den "enkla" anledningen till den borgerliga vigseln. Sannolikheten för detta ökar när jag inte ser några spår av ett frikyrkligt intresse hos paret. De får fem barn alla födda på Frösön mellan 1908 och 1919. Fyra överlever till vuxen ålder, gifter sig och två av dem ger Nils sammanlagt fyra barnbarn. Det äldsta avlider i Östersund 1995 men hinner få två barn som 2000 finns i Kungsbacka respektive Mölnlycke. Ytterligare ett barnbarn dör bosatt i Delsbo 1980. Hans barn lever 2000 i tre angränsande hälsingesocknar.

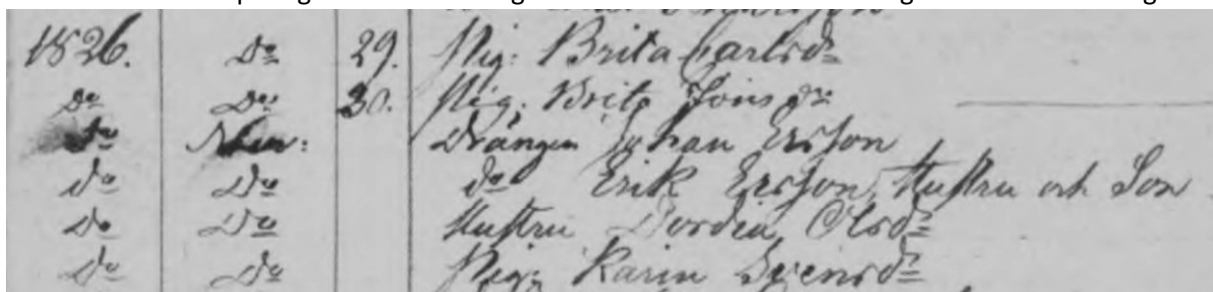
Yngsta barnet döpt till Karin som sin mor föds 1875 i byn Berge i Häggenås socken. Hon gifter sig 1895 med den sex år äldre Olof Jonsson från byn Högen i samma socken. De får sju barn mellan 1895 och 1915. Två av dem når inte vuxen ålder. Äldsta dottern Ingeborg får fem barn alla avlidna bosatta i Häggenås eller inte långt därifrån. I nästa generation räknar jag till tre barnbarn 2000 boende i Östersund, Brunflo och Arvidsjaur. Som nummer två föds Karin. Hon får ett barn med Gustav Adolf Öhman från Bjärträ i Västernorrlands län. Jag tappar spåret efter honom efter att sonen föds 1921. Även Karin undkommer mina efterforskningar. Den senaste noteringen jag kan finna säger att hon fungerade som skolvaktmästare i Häggenås runt år 1960. Kanske hennes två barnbarn, båda födda innan

1960, vet. År 2000 var de bosatta i jämtlandssocknarna Undersåker respektive Näskott. Systrarnas lillebror Jonas lever i Chicago mellan 1929 och 1948. Han gifter sig 1937, förmodligen i USA, med Emma Ulrika född i Kaxås Offerdals socken. Jag kan inte se att de fått några gemensamma barn i Sverige. Jonas avlider 1981 bosatt i Lits socken hustrun följer honom nio år senare. Broder nummer två målaren Henrik gifter sig 1930 i Häggenås med en soldatdotter från Rödön. Han blir änklings 1949 och innan dess far till tre barn som sammanlagt ger honom fem barnbarn. Alla fem lever 2000 runt Storsjön. Minstingen Olle får med sin hustru från Häggenås två barn, det första föds bröllopsåret 1949 och det andra 1956. Det äldre ger Olle två barnbarn som föds i Skövde under 1980-talet. Den yngste ger årtiondet efter Olles ytterligare två barnbarn. De är 2000 folkbokförda i Häggenås.

Då var det dags att berätta om **Dordia** och hennes efterkommande. Jag har vid dateringen av denna berättelse dokumenterat fler än 450 personer i sex generationer efter **Dordia**. I de senare generationerna finns till övervägande del de som omfattats av min berättelse om mina tremänningar. Ingiften finns med bland de 450. Vad har då Axel, Nils och Helge att berätta om **Dordia**? Axel noterar henne, maken, de fyra barnen samt föräldrarna i en av sina släkttabeller. I övrigt finns en text i boken

Dordia* Olsdotter Född Gärdede 1796-04-19 i Aspås (Z). Död Klaxåsen 1871-12-12 i Rätan (Z).	
Gift i prästgården 1826-10-25 i Rödön (Z).	Johan* Ersson ▲ Född Klaxåsen 1790-09-22 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1877-05-07 i Rätan (Z).
Karin* Johansdotter Född Klaxåsen 1828-05-04 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1878-01-27 i Rätan (Z). ▶	
Olof* Johansson Född Klaxåsen 1830-03-12 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1927-10-12 i Rätan (Z). ▶	
Anna* Johansdotter Född Klaxåsen 1835-01-16 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1909-05-31 i Rätan (Z). ▶	
Erik* Johansson Född Klaxåsen 1837-03-16 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1918-07-08 i Rätan (Z). ▶	

om gården Johans författad av Nils. Där nämns att hon tjänade piga på prästgården i Rödön och att hon där möter och gifter sig med Johan. Inget berättas om färden från Rödön och ett fortsatt liv i Klaxåsen. I Nils egen bok upprepar han i stort sett vad som framgår i Axels bok. Det som skiljer är en mening som öppnar för tolkningar. Av "De återvände då till Klaxåsen ..." kan förstås att paret gemensamt gjorde resan och inte var för sig som det omtalas i någo berättelse. Det finns inga flyttlängder i Rätans kyrkböcker som berättar om när Johan och **Dordia** anländer från Rödön. Av husförhörlängderna för Rätan, där Dordia konsekvent fått fel födelsedatum antecknat, framgår att paret första gången tar nattvarden gemensamt den 12 oktober 1828. Ingen ledtråd i sig mer än att Johan inte antecknats ensam ha tagit emot den i Rätan efter giftermålet. Bland Rödöns kyrkböcker finns det anteckningar om utflyttning. Bilden nedan visar delar av längden för 1826. Jag läser den som att både Johan och **Dordia** lämnar prästgården ett inte angivet datum i november 1826. Jag tror inte att Johan gick

före och lämnade **Dordia** att ensam vandra söderut. Enligt Google tar det idag 25 timmar att gå den närmaste vägen från prästgården till Klaxåsen. Allt under förutsättning att man klarar sig utan pauser, utnyttjar broarna samt har lätt packning, ändamålsenliga kläder och bra skor. Det är en bedrift om de klarade det på en vecka. Helge är ett av **Dordias** barnbarns barnbarn och det han dokumenterat om henne i sin bok berättar inte mer än var hon föds, gifter sig och dör.

Karin är **Dordias** förstfödda. Giftermål, man och barn framgår av bilden nedan. Förstfödda barnet Maria dör i späda ålder av vad som idag skulle kallas barnreumatism. Systemen Katarina gifter sig 1844 med Jöns Mattsson från Nederhögen. De är både fyr- och femmänningar. Bland **Dordias** efterlev

Karin* Johansdotter Född Klaxåsen 1828-05-04 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1878-01-27 i Rätan (Z).	
Gift 1854-04-23 i Rätan (Z).	Anders* Svensson ▲ Född Rätansbyn 1817-03-16 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1888-01-20 i Rätan (Z).
Maria* Andersdotter Född Klaxåsen 1855-12-05 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1863-10-11 i Rätan (Z).	
Katarina Andersdotter Född Klaxåsen 1857-12-29 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1885-08-21 i Rätan (Z). ▶	
Johan* Andersson Född Klaxåsen 1859-11-22 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1861-12-02 i Rätan (Z).	
Sven Andersson Född Klaxåsen 1861-12-16 i Rätan (Z). Död avled i Sveg 1925-01-15 i Rätan (Z).	
Maria* Andersdotter Född Klaxåsen 1863-12-29 i Rätan (Z). Död Överocke 1927-05-07 i Mörsil (Z). ▶	
Dorotea* Andersdotter Född Klaxåsen 1866-02-11 i Rätan (Z). Död Rätansbyn 1936-10-29 i Rätan (Z). ▶	
Johan* Andersson Född Klaxåsen 1869-10-18 i Rätan (Z). Död 1946-11-29 i Lillhärdal (Z).	
Margareta* Andersdotter Född Klaxåsen 1872-07-06 i Rätan (Z). Död Sällsjö 1906-06-13 i Mörsil (Z). ▶	

ande noteras inte sällan anförluster, något som inte förekommer hos hennes syskons. Det föds ett barn i Katarinas äktenskap. Märta avlider fyra och ett halvt år gammal i januari 1890. Två månader efter dotterns födelse har Katarina enligt Nils Sundkvist fått "en tragisk död". Enligt Rätans död- och begravningsbok har hon begått självmord genom att hänga sig. Efter två döttrar föds sonen Johan. Han liv blir kort när han som flera barn vid tiden drabbas av difteri. Fjärde barnet Sven gifter sig aldrig och jag kan inte se att han lämnat några barn efter sig. Femte barnet Maria den andra berättar jag om när kommer till minstingen Margareta. Dorotea kommer som nummer sex i skaran. Hon gifter sig i Sundsvall 1896 med Albin Johansson född i Bråtadal i Tvärreds socken i dagens Ulricehamns kommun. Mellan 1883 och 1886 var han och vände i USA. Efter en tid i hemsöcken flyttar han 1894 till Rätan och sågverksägaren Erik Erikssons hushåll. Om Erik Eriksson och hans familj finns att läsa i min berättelse Döllas. Dorotea och Albin får fyra barn Vilgot, Sigfrid, Maria och Helge. Två av dem fortsätter livet i Rätan två väljer Åsarne socken. Ett av barnen är fyr-, fem- och sexmänning med sin äkta hälft. Nästa generation finner jag företrädesvis i Stockholm eller söder därom. Johan den andre lever i Vemdalen mellan 1904 och 1915 efter det flyttar han till Lillhärdal. I början av 1920-talet stryks skogsarbetare i husförhörslängdens yrkeskolumn och ersätts med byggmästare. Jag kan inte se att han gifter sig eller får barn. Systrarna Maria den andra och Margareta gifter sig båda i Mörsil. Maria med en norrmän och får fem barn som alla kort eller långt lever sina liv i Mörsils och Mattmars socknar. Tre av dem bildar familj och ger henne och maken Karinus Olsen Evensson sex barnbarn. Minst sju barnbarns barn lever 2000 i Stockholm, Katrineholm, Göteborg, Luleå och Mörsil. Margareta hinner få två barn med Nils Benjaminsson. Den yngsta Greta emigrerar till Nordamerika dagen före nyårs aften 1926. Storasyster Karin blir mor till en av Ingemar Stenmarks första tränare. Han själv deltog i tre olympiska spel och blev svensk mästare sju gånger representerande Åre SLK. Mig veterligt har dock Olle aldrig skidat ner för backarna i Klaxåsen.

Olof* Johansson Född Klaxåsen 1830-03-12 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1927-10-12 i Rätan (Z).	
Gift 1860-10-07 i Rätan (Z).	Brita* Larsdotter ▲ Född Böle 1838-09-21 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1930-04-10 i Rätan (Z).
Dorotea* Olofsdotter Född Österå 1861-07-25 i Hackås (Z). Död Kyrkbyn 1954-11-14 i Linsell (Z). ▶	
Lars Johan Olofsson Född Bryngelhögen 1863-07-31 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1870-08-05 i Rätan (Z).	
Olof* Olofsson Född Klaxåsen 1866-02-09 i Rätan (Z). ▶	
Anders* Olofsson Född Klaxåsen 1869-02-24 i Rätan (Z). Död Söderhögen, avled på Svegs lasarett 1947-03-11 i Rätan (Z).	
Lars* Olofsson Född Klaxåsen 1872-03-18 i Rätan (Z).	
Anna* Olofsdotter Född Klaxåsen 1874-06-02 i Rätan (Z). Död Myckelåsen, Trusta 1945-02-25 i Norderö (Z). ▶	
Johan* Åstrand Olsén Olofsson Född Klaxåsen 1877-07-22 i Rätan (Z). Död Fjätdalen, Storfjäten 1968-01-04 i Idre (W).	
Brita* Olofsdotter Född Klaxåsen 1882-09-21 i Rätan (Z).	

Olof är **Dordias** andra barn. Hans förstfödda Dorotea gifter sig med indelta soldaten Carl Johan Sjöberg från Sundsvall. Vigsel i Sundsjö Bräcke kommun. Paret får fem barn, det första Johan Olof föds i Sundsjö och den siste Lars Emanuel, den obundne sjömannen, i Linsell. Övriga föds i Stugun och alla utom ett barn avlider i Linsells socken i Härjedalen. Även föräldrarna slutar sitt liv där. Den bland barnen som skiljer ut sig går ur tiden i Ytterhogdal. Olofs son Lars Johan korta liv ändas av rödsot. Idag benämns sjukdomen dysenteri. Det på grund av de karaktäristiska blodiga diarréer som drabbade den sjuke. Tredje barnet i ordningen och sin fars namne emigrerade till Kanada 1893. Anders kommer som nummer fyra och lever vad jag kan se ett stilla liv utan hustru och barn. Från 1894 vet inte kyrkobokföraren var Lars den femte befinner sig. Han registreras i den så kallade obefintlighetsboken i december 1897. För mig verkar det uppenbart att han tog sällskap med broder Olof. Dottern Anna gifter sig i maj 1901 i Överhogdal med Magnus Eliasson från Aspås. Två månader senare föds Herman. Han är en av de personer som emigrerat till Kanada och som jag trots ivriga försök inte lyckats hitta något spår av. Han for 1923 och fyra år senare följer hans omyndiga halvsyster Astrid efter från Hackås. Astrid finns på en gruppbild i min berättelse Nybuan. Anna miste sin Magnus 1903 så pappa till Astrid är Anders Jönsson från Digerberget som i sin tur hade mist sin hustru 1908. Näst sist i barnaskaran är Johan med tre efternamn. Farsnamnet Olofsson blev i januari 1895 Åstrand när han blev stamanställd fältjägare med boställe i Bryngelhögen. Inget i husförhörslängderna visar att han var bosatt där fram till att han tog avsked i januari 1898. Enligt husförhörslängderna befinner han sig därefter på okänd ort fram till 1915. Från 1916 är han dokumenterat tillbaka hos pappa och mamma i Klaxåsen. Kyrkobokföraren anger reseagent som hans yrke. År 1933 är han åter obefintlighetsregistrerad. Två år senar anges han utflyttad till Storsjö socken. I 1940 års folkräkningen anges hans boendeplats vara Storsjö Kyrkby Nr. 9 och här använder han efternamnet Olsén. I mantalsuppgifterna för 1941 antecknas han som handelsresande i egen rörelse. Han blir Storsjö trogen tills han någon gång efter 1961 flyttar till sin ändhållplats byn Storfjäten i Idre socken. I alla dokument jag hittat anges han som ogift och jag hittar inga uppgifter som indikerar att han blev pappa. Minstingen Brita gjorde som bröderna Olof och Lars, flyttade över Atlanten i maj 1916.

Anna* Johansdotter Född Klaxåsen 1835-01-16 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1909-05-31 i Rätan (Z).	
Gift 1864-03-13 i Rätan (Z).	Jöns* Kjellsson ▲ Född Klaxåsen 1820-09-24 i Rätan (Z). Död 1890-07-01 i Rätan (Z).
Johan* Jönsson Född Klaxåsen 1864-12-05 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1864-12-06 i Rätan (Z).	
Agnes* Jönsdotter Född Klaxåsen 1866-05-11 i Rätan (Z). ▶	
Johan* Jönsson Född Klaxåsen 1869-06-02 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1917-03-07 i Rätan (Z). ▶	
Anna* Jönsdotter Född Klaxåsen 1871-11-15 i Rätan (Z). ▶	
Dorotea* Jönsdotter Född Klaxåsen 1876-03-28 i Rätan (Z). Död Östnår 1951-10-01 i Hackås (Z). ▶	
Kristina* Jönsdotter Född Klaxåsen 1881-07-13 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1894-08-26 i Rätan (Z).	

Anna är **Dordias** tredje barn. Hennes förstfödde Johan dör vid födelsen. Agnes och Anna gör som kusinerna och lämnar för Nordamerika 1895 respektive 1903. Agnes har förlorat sin son till rödsoten två år innan hon lämnar. Anna tar med sig sin sexårige son när hon reser. Det finns inga fäder närvarande. Johan den andre gifter sig 1899 med sin fyr- och sexmanning Margareta Svensdotter från Klaxåsen. Från 1895 till 1915 får paret elva barn. Åtta av dem dör på torpet Nya Kjells. Läs om detta i min berättelse Historievandring. Av de tre som ingick äktenskap så får Jöns Arne Johansson inga barn med sin vemdalenfödda hustru Signe Viola. Maria gifter sig till efternamnet Lundin och får tre barn. Ett av hennes barnbarn är född i Borlänge, flyttar därifrån till Rätan och gifter sig med en avlägsen släkting tillika aktiv släktforskare. Till sist Kristina som gifter sig med Hilding från Håsjö socken. De får sex barn och den enda dottern gifter sig med min farbror Bertil. Anna Maria, som det står i födelseboken, yngsta bror är rimligtvis en mycket stolt morfar då ett av hans barnbarn är en olympisk guldmedaljör i längdskidåkning.

Nu är jag framme vid släktgrenen som binder samman berättelsens huvudpersoner **Dordia** och **Jöns**. Innan jag fortsätter med Erik och Annas ättlingar lite om Jöns kvarnbyggaren från Säter i Överhogdal. Det är mycket Jöns uteslutande från Överhogdal bland förfäderna på han fars sida. Hans namne till far var en "ovanlig tvilling" eftersom hans farfar inte kunde bestämma sig på senhösten 1775. **Jöns** farmor Gölin blev inte farfars hustru den rollen tog hans halvbrors mor Anna. **Jöns** far föds tre veckor

Erik* Johansson Född Klaxåsen 1837-03-16 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1918-07-08 i Rätan (Z).	
Gift 1861-03-03 i Rätan (Z).	Anna* Jönsdotter ▲ Född 1836-11-06 i Överhogdal (Z). Död 1914-12-16 i Rätan (Z).
Dorotea* Eriksdotter Född Klaxåsen 1862-04-11 i Rätan (Z). Död Vitvattnet 1941-01-22 i Rätan (Z). ▶	
Sigrid* Eriksdotter Född Klaxåsen 1864-03-18 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1961-04-30 i Rätan (Z). ▶	
Johan* Eriksson Född Klaxåsen 1866-04-26 i Rätan (Z). Död Glissjöberg 1955-02-26 i Sveg (Z). ▶	
Jöns* Eriksson Född 1869-01-14 i Rätan (Z). Död Gäle, Näs 1948-08-19 i Hackås (Z). ▶	
Erik* Eriksson Född Klaxåsen 1870-10-01 i Rätan (Z). Död Duvberg 1947-09-27 i Sveg (Z). ▶	
Jonas* Eriksson Född Klaxåsen 1872-01-04 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1875-07-08 i Rätan (Z).	
Olof* Eriksson Född Klaxåsen 1875-01-17 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1875-01-28 i Rätan (Z).	
Margareta* Eriksdotter Född Klaxåsen 1876-01-25 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1936-08-23 i Rätan (Z). ▶	
Jonas* Eriksson Född Klaxåsen 1878-08-31 i Rätan (Z). Död Nederhögen 1961-08-18 i Rätan (Z). ▶	
Anna Karolina Eriksson Född Klaxåsen 1881-10-25 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1884-05-07 i Rätan (Z).	

före Erik. Incidenten gick inte obemärkt förbi. Enligt kyrkoräkenskaperna fick **Jöns** farfar böta 18 riksdaler för tilltaget. De bägge mödrarna fick vardera böta 6 riksdaler. På **Jöns** mors sida är männen från Överhogdal. I generationerna bakåt har flera av dem gift sig med kvinnor från Vitvattnet i Rätans socken. Om **Jöns** farmors farfar finns att läsa i min berättelse Länsman. **Jöns** gifter sig med Sigrid min morfars farfars storasyster, släktväven tättnar. Tillbaka till Erik och Anna på bilden till höger.

Första barnet Dorotea gifter sig med sin fem- och sexmännig Jonas Larsson från Rätansbyn. Först ut i deras barnaskara är Anna Kristina släktforskaren Helge Larssons mor. Helges far är Petrus Napoleon från Rätansbyn. Innan Helge fyllt ett år emigrerar hans far ogift till USA. Enligt egen uppgift var han där gift med Elinore. När han återvänder till Sverige och Undersåker 1935 är det utan hustru eller andra medföljande. Efter 13 år i västra Jämtland flyttar han till Våthults socken tio mil sydväst om sonens hemvist sedan två år. Efter ett år där får Helge en styvmor och fyra månader senare anländer Gerd hans andra halvsyskon. Hon och hennes efterlevande finns alla 2000 boende i Jönköpings län. Helge första halvsyskon Anna Kristinas andra barn har en far född i Järvsö. Ogift tar hon 1937 med sig Tore till Överturingen i Haverö

socken där hon lever fram till sin död 1966. Andra barnet Sigrid gifter sig i december 1894 med sin fyr- och sexmännig Anders Halvarsson från Klaxåsen. De får åtta barn som alla når vuxen ålder. Deras far dör av lunginflammation mitt i slåttern 1920. Ovanligt för Rätan så har kyrkobokföraren även angett klockslaget 01:45. Tre av sönerna gifter sig med lärarinnor i Klaxåsen. Mer om detta finns att läsa i mina berättelser Lärarinnor och Skolfoto. Dottern Ingeborg ser till att nytt blod tillförs socknen då hon gifter sig med Gösta från Mörsil. Ättlingar ser till att det fortfarande finns året-runt-boende i Klaxåsen. Vigseln mellan Olof och hans tillkommande Hulda sker i Östersund i augusti 1940. Hennes farfar är från Norge men på moderns sida är anorna nästan uteslutande från Rätans socken. Detta gör att paret på avstånd är släkt flera gånger om. Hulda har överlevt sin man 32 år när hon avlider 2005. Jag kan inte se att de fått några barn. Anna näst sist ut ser även hon till att nytt blod tillförs socknen. Denna gång från Jörn i Västerbotten. Minstingen Signe gifter sig i december 1948 med Hilding Kristinsson från Klaxåsen. Paret delar ett otal anor en del nära de flesta avlägsna. Sonen Sune har inga gemensamma med hustrun Yvonne när han avlider 2006. Hans lillasyster levde 2000 med man och barn på Frösön. Signe avlider 1995 ett år efter Hilding.

Tredje barnet Johan gifter sig 1903 i Sveg med Margreta Persdotter från Remmet i Svegs socken. Deras sex barn föds alla i byn Remmet mellan 1904 och 1915. Alla når vuxen ålder, gifter sig och får barn. Den äldste Per Ejnar har två söner som båda 2000 lever i Dalarna. Erik Olof får med avlägsna släktingen Gertrud från Rätan två döttrar som 2000 levde i Södertäljetrakten. Brita Matilda gifter sig till efter namnet Strand i Sveg 1932. De två döttrarna födda i byn Mosätt återfinns 2000 med familjer på norrlandskusten på var sin sida om länsgränsen mellan Gävleborg och Västernorrland. Axel Ferdinand gifter sig i Sveg 1942. Han och hustru Anna Margreta får tre barn som fortsätter livet i Lit Jämtland respektive Säbrå socken i Härnösands kommun. Vad jag kan se så får John Mattias sammanlagt tre barn med två olika kvinnor varav han var gift med Olga Magnhild född i Mosätt. Hon i sin tur har gemensamma anor med min avlägsna släkting N i Hedemora vilken finns med i slutet av min berättelse Sigrid. Hon kan även via ingifte kopplas till tre syskon tillika mina tremänningar. Sist ut Anna Margareta gifter sig med Sven Oskar från Kvisthån i Vemdalens socken. Hennes två barnbarn höll 2000 till i Hudiksvall med omgivningar.

Fjärde barnet är min farmors far Jöns som 1920 flyttade familjen till Gäle i Näs socken. Jöns är släkt

Jöns* Eriksson Född 1869-01-14 i Rätan (Z). Död Gäle 1948-08-19 i Näs (Z).	
Gift 1897-10-23 i Överhogdal (Z).	Karin* Olofsdotter ▲ Född 1879-05-08 i Överhogdal (Z). Död 1955-07-28 i Näs (Z).
Margareta* Jönsdotter Född 1897-12-24 i Överhogdal (Z). Död Fåker 1976-06-14 i Näs (Z). ▶	
Erik* Jönsson Född Klaxåsen 1899-10-01 i Rätan (Z). Död Söderhögen 1968-06-07 i Rätan (Z). ▶	
Anna* Jönsdotter Född Klaxåsen 1902-01-13 i Rätan (Z). Död 1980-12-06 i Rätan (Z). ▶	
Olof Jönsson Född Klaxåsen 1904-01-13 i Rätan (Z). Död Gäle 1977-10-09 i Näs (Z).	
Karolina* Jönsdotter Född Klaxåsen 1906-01-08 i Rätan (Z). Död Prästgatan 54 A 1997-09-06 i Östersund (Z). ▶	
Signe Dorotea Jönsdotter Född Klaxåsen 1908-02-22 i Rätan (Z). Död Klaxåsen 1909-01-25 i Rätan (Z).	
Jöns Sigfrid* Jönsson Född Klaxåsen 1909-05-12 i Rätan (Z). Död Nederhögen 1986-08-18 i Rätan (Z). ▶	
John Alfred Jönsson Född Klaxåsen 1912-01-03 i Rätan (Z). Död Bledäng, Fåker 1978-12-18 i Näs (Z). ▶	
Märta Dagmar* Jönsdotter Född Klaxåsen 1914-09-27 i Rätan (Z). Död Rätansbyn 2012-09-16 i Rätan (Z). ▶	
Elsa Wirginia Jönsdotter Född 1917-10-30 i Rätan (Z). Död Gäle 1941-03-05 i Näs (Z).	
Karin Elvira Jönsdotter Född Gäle 1920-11-09 i Näs (Z). Död Ängevägen 2012-09-12 i Brunflo (Z). ▶	
Bror Anselm Jönsson Född Gäle 1923-02-23 i Näs (Z). Död Gäle 1924-10-25 i Näs (Z).	

med sin hustru Karin. Till höger redovisas de mest avlägsna gemensamma anorna jag hittat. Gunbiörn en bonde och länsman från Överhogdal är enligt vad jag iakttar stamfader till en betydande andel av de som fötts i Rätans socken. Hans påverkan på en släktväv som tätnar framåt i tiden får kanske någon gång en egen berättelse.

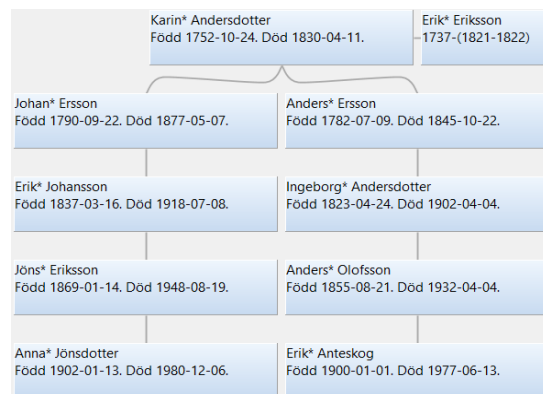
Namn	Levnadsår
Gunbiörn* Olofsson	1634?-1722
Margeta* Mårtensdotter	1683?-1726
Karin* Eriksdotter	1648?-1740
Sigrid* Larsdotter	1692-1727
Sven* Malmberg Esbjörnsson	1709-1768
Olof* Andersson	1656?-1720
Gölin* Olsdotter	1748-1835

Storasyster Margareta gifter sig med norskättade Oskar Holst 1932. De finns på bild i min berättelse Nybuan. De får fyra barn. Född på julafton 1932 utbildar sig Inez Viola till lärare och jag hittar henne som sådan i Glöte Linsells socken i Härjedalen 1960. Tio år senare är hon fortfarande lärare nu i Fåker Näs. Innan 1980 verkar hon ha pensionerat sig. Hon går ur tiden 1997 utan att lämna man och barn efter sig. Bror Ingemar gifter sig i Arboga 1963 och strax innan 2000 finns han och familjen kvar där. Birgit Ingegärd hittar sin man i Offerdal och 2000 finns två barn i familjen båda boende i Brunflo. Lillebror John Tore blir 22 år och avlider i Näs.

Nummer två Erik gifter sig 1932 med systemen till min farfars yngre bror Jonas hustru. Han och Frida får mellan 1932 och 1940 fyra döttrar. Karin Gunborg gifter sig i Vemdalen till efternamnet Grafström och får två barn. Gertrud Elise finns 2000 med man och två söner i Nyköpings kommun. Elsy Linnea gifter sig 1959 i Lillhärdal med Sven Hilding. De är inte släkt däremot har han gemensamma anor med två av mina kusiner på min mammas sida. År 2000 lever tre av deras fyra söner i Lillhärdal, den fjärde finns i Farsta. Edit Ingegärd gift utan barn avlider i Bollnäs efter att även ha varit bosatt i Arbrå och på Alnön.

Dags för min farmor Anna som tillsammans med farfar Erik får sammanlagt åtta barn. Inget av dem lever 2023 när första versionen av denna berättelse skrivs. Lever gör däremot 15 av sammanlagt 17 barnbarn. Den vänlige och omtänksamme Olle (Olov Ingemar) skänkte mark så att syskonbarnen nu

regelbundet återvänder till Klaxåsen och stugorna på Halvmälingen. Farmor och farfar omnämns och porträtteras i flera av mina berättelser. Farmor och farfar är släkt och det i flera olika kombinationer. Närmast kommer de med härstamningen från bröderna Johan och Anders. Det finns en tredje bror Erik född 1797 och från honom härstammar min mormor. Med båda föräldrarna från Rätans socken är jag som flera andra på håll ordentligt släkt med mig själv. Faster Alice, farbröderna Bengt och Torbjörn bröt mönstret och gifte sig i Norge, Hälsingland och Småland. Svea dog som spädbarn och Olle kunde aldrig riktigt bestämma sig. Inget av barnbarnen har bildat familj med någon som har anor i Rätan.

Nummer fyra Olof gifter sig inte och får vad jag kan se inga barn.

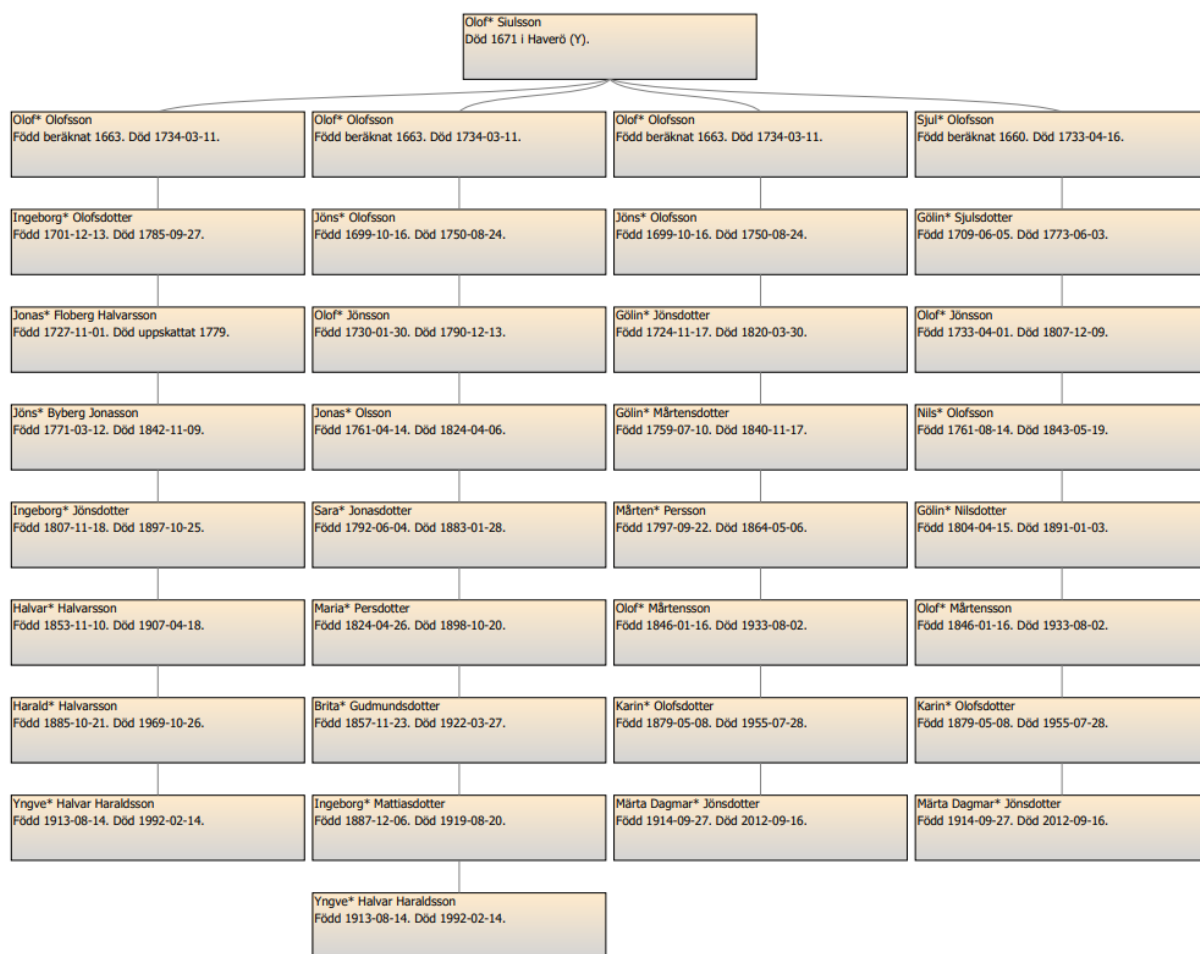
Nummer fem Karolina gifter sig 1934 med min mormors lillebror Per. Mellan 1934 och 1945 får de fyra barn. Elof den äldste har sammanlagt fem barn med två kvinnor alla födda i Småland. Det är Elof som är mannen bakom den illustrativa kartan som finns i min berättelse Nybuan. Karin Linnea gifter sig till efternamnet Lundemo och får två barn. Utan nummer tre Evald hade inte berättelserna om Tjårfabriken och mormors lillasyster Karin funnits att ta del av. Gift med Gunbritt har han tre barn alla födda i Näskotts socken. Gunbritts anor tre generationer bakåt i tiden är jämförelsevis ovanliga vad gäller anförluster. Wilhelm från Sigtuna gifter sig med Lisa från Torps socken i Västernorrland. Anders från Dalby socken i Värmland gifter sig med Sigrid från jämtländska Hällesjö. Olof från Opdal i Norge bildar par med Margreta från Hotagens socken i Jämtland. Till sist finner Isak från Offerdals socken i Jämtland Katarina från Ytterån i Näskotts socken. Sist född Jöns Erik gifter sig med Karin Margareta från Göteborg. Han, hustrun och två av tre barn återfinns 2000 i värmländska Forshaga.

Signe Dorotea blir inte året gammal. Orsaken är inte känd.

Sigfrid är hela livet sambo med Frida Julia från Klaxåsen. Hon har flera gånger om Gunbiörn i roten av sitt släkträd. Tillsammans har de sonen Nils Åke som går ur tiden 2023. Nils Åke lämnar ingen familj efter sig.

Johan Alfred gifter sig 1938 med Julia Kristina från Bledäng i Fåker. Under 13 år föds åtta barn. Först ut är Jöns Evert. Inte gift men 2000 i en relation med en stockholmsfödd kvinna. Karin Margareta gifter sig till efternamnet Alfredsson. Hon, maken och de tre barnen finns 2000 boende i Östersunds kommun. Efter flera år boende norr om Stockholm bor Anna Märta 2000 på Frösön ogift utan barn. Nummer fyra Lars Gunnar flyttar aldrig från Näs socken och dör ogift utan barn 2015. Alfhild Kristina lever sitt liv i Östersunds kommun ogift och utan barn fram tills att hon avlider 2007. Nummer sex Gunhild Birgitta lever 2000 ogift i Brunflo. Under 1980-talet blir hon mamma till en dotter. Inga-Lis bodde från 1971 i Linsell och Sveg. I en relation med en man från Glöte får hon tre barn som 2000 bor i Sveg och Orsa. Barnens far avlider 1980 och Inga-Lis följer efter femton år senare. Sist ut är Gudrun Elisabeth gift med Bengt Gunnar från Gunnilbo socken i Västmanland. Hon, maken och de tre barnen finns 2000 boende i Uppsala kommun.

Dagmar gifter sig med Yngve 1940 och paret Haraldsson börjar sitt liv tillsammans i Bryngelhögen. Sonen Ingvar anländer sex år senare. Som minst lika intresserad av gångna tider i Rätans socken som jag själv har han varit till god hjälp i början av min "släktsammanställningskarriär". Till det har han bidragit med fyra av mina tremänningar. På nästa sida finns en bild som illustrerar den av kombinationerna av Dagmars och Yngves släktskap som visar att det finns anor i grannsocknen Haverö.

Elsa Wirginia hinner inte gifta sig och få barn eftersom hon drunknar i Storsjön innan 24 år fyllda.

Karin Elvira gifter sig 1944 med Per Olof från Hackås. De avlider samma år 2012. Mellan 1944 och 1957 får de fem barn. Om jag räknat rätt har det resulterat i sammanlagt 12 barnbarn. År 2000 bor åtta av dem kvar i Jämtland.

Bror Anselm dör 1924 av kikhosta 20 månader gammal.

Erik är Eriks och Annas femte barn. Han gifter sig 1900 med Gertrud Kjellsdotter född i Klövsjö 1876. Hon avlider 14 år efter maken i Duvberg Svegs socken. De är släkt på håll i flera kombinationer. Mellan 1901 och 1920 föds åtta barn. Erik född i Klaxåsen är 43 månader gammal när han dör av en bröstsjukdom. Margareta föds även hon i Klaxåsen och dör i Sveg efter att ha varit gift med Karl Fredrik Jonsson från Sveg i 42 år. Deras tre döttrar är alla födda i byn Glissjöberg. Tillsammans ger de Erik fyra barnbarn som jag 2000 hittar i Malmö, Göteborg, Sveg och Tännäs. Anna finns i Rätans kyrkböcker med tillägget att hon fötts i Funäsdalen Tännäs socken. Gift Stener noterar jag att paret får ett barn och två barnbarn som är födda i Hede och 2000 boende i Sveg. Karl Johan är det sista barnet som föds i Rätans socken 1908. Han gifter i Sveg 1939 med Elsa Maria född där. En av två söner bildar familj och får två egna barn. Familjemedlemmarna lever i Stockholms län 2000. Barnen hade en krutgumma till mormor. Hon avlider i Borlänge 102 år gammal. Jenny Erikas liv blir kort född och död 1911 i Glissjöberg. Sjätte barnet Signe Karolina gifter sig i Sveg 1935 med Erik Olof från Linsell. Enda barnet dottern Gertrud Marie äktar släktingen Jan Helge från Sveg. De har flera gemensamma anor från Rätan, Klövsjö och Överhogdal. Deras två döttrar levde 2000 båda i Linsell. Nummer sju Kjell Herman och hustrun från Ytterberg blir ett officiellt par på nyårsdagen 1944. Han och Elsa Birgitta får två barn varav en 2000 lever i Hälsingland med två barn. Brodern hittar jag vid samma tid öster om

Göteborg med fru och två söner. Sist ut Bror Erland gifter sig med en kvinna från Järvsö och får i Hälsingland två barn varav ett återfinns där 2000. Hans äldre bror är vid samma tid bosatt i Sveg.

Eriks och Annas barn sex och sju Jonas och Olof får korta liv. De föds och dör i Klaxåsen inom tre år.

Utan att vara gift med värmlandsbördige Johan Emanuel får barn nummer åtta Margareta 1906 en dotter Anna Emilia. Dottern lever tillsammans med sin far i Överhogdal efter att han återkommit från en vistelse i Kanada mellan 1905 och 1930. Margareta avlider av cancer i Klaxåsen 1936. Johan Emanuel avlider 1964 bosatt i Överhogdal. Anna Emilia dör åtta år senare bosatt på ålderdomshemmet i Ytterhogdal. När det sker är hennes dotter Anna-Greta 24 år och bosatt i Norrköping. Musikläraren och stadens son Nils Bernhard Holm blir hennes man 1965. År 1975 hittar jag de i Huddinge både med arbete inom sjukvården. Paret är barnlösa när Ann-Greta går ur tiden 1996 maken följer efter nio år senare.

Nummer nio Jonas gifter sig 1906 med min farfars storasyster Anna. Efter vad som berättats tidigare är det uppenbart att de är släkt. Ett av deras gemensamma släkträd har i roten Mickel Larsson född 1644 i Haverö. Förstfödda Anna föds och dör tredjedag jul 1906. Valfrid gifter sig 1932 med Helga Larsson. Hennes far är en av min mormors kusiner. I övrigt är de släkt via flera av Gunbiörn i Överhogdals barn. Av åtta barn föds alla utom ett i Rätan. Yngst i familjen föds i Degerfors 1951. År 2000 hittas sju av dem endera i Örebro län eller i Stockholms län. Den åttonde avlider i Hallands län 2013. Sju år gammal dör Erik Algot i difteri. Barn fyra Rut gifter sig 1935 med Anders Dahl från byn Björnberget i Rätans socken. De är femmänningar och precis som Ruts föräldrar är de släkt via flera av Gunbiörn i Överhogdals barn. Deras tre barn föds från 1934 till 1943. Det yngsta av dem är sexmännning med sin hustru och precis som Ruts föräldrar är hon släkt med maken via flera av Gunbiörn i Överhogdals barn. Nummer fem Anna gifter sig 1948 med Sven Edvin från Sveg. År 2000 finns fem av barnen i endera Ås eller Östersund. Karin har flyttat söder ut och finns i Enköping. Greta den sjätte avlider ogift 2001 i Östersund. Hennes två döttrar lever 2000 på Frösön respektive i Sveg. Sist född är Tor som 2002 avlider i Östersund ogift utan barn.

Erik och Annas tionde barn Anna Karolina lever i endast 31 månader och dör 1884 utan att någon orsak anges.

Därmed har jag berättat det jag tagit reda på om **Dordias** mor Karins sex barn och deras efterkommare samt **Dordias** fyra barn och hennes ättlingar. På "köpet" är en sjättedel av **Jöns** barn också avhandlad. Jag har tidigare berättat lite om hans anor. Jag fortsätter med vad rätanskännarna berättar. Helge noterar vem **Jöns** är gift med och de felaktiga uppgifterna om vilka som anlände var när familjen flyttar från Överhogdal till Klövsjö 1849. Året efter köper han hälften av gården kallad Näs. Helge nämner inte var **Jöns** under flytten "lämnar" Anna. Det gör däremot Nils, han uppger att hon blir fosterdotter på gården Bränn i byn Söderhögen. Uppgiften finns inte där han beskriver gården Bränn utan i beskrivningen av gården Johans i Klaxåsen. Axel noterar inte Anna som fosterbarn i någon av sina släkttabeller. I tabellen som redovisar hennes man och barn anges att hon är född i byn Säter i Överhogdal dotter till torparen **Jöns** Jönssons och hans hustru Sigrid Pålsdotter. I husförhörslängden för Söderhögen 2 från 1837 till 1853 anges Anna vara piga hos *brodern* till Jonas Kristoffersson med hustru Marget Svensdotter på gården Bränn. Brodern Gudmund Kristoffersson med hustru Maria Persdotter brukar Gånmenngården och jag kan inte hitta några uppgifter hos vare sig Nils eller Axel som redovisar paret som fosterföräldrar. Nils berättar att gårdarna ligger nära varandra och bröderna blev 1847 och 1848 föräldrar för första gången. Måntro delade de behovet av och ansvaret för en nästan trettonårig barnpiga? I nästa husförhörslängd fram till Annas giftermål 1861 antecknas hon som piga på gården Bränn. Endast Helge av rätanskännarna redovisar att **Jöns** hustru Sigrid inte är med om flytten till Klövsjö. Hon avled i cancer i Överhogdal åtta år innan flytten.

Jöns* Olsson ▲ 1748-1801	Utom äktenskap	Gölin* Olsdotter ▲ 1748-1835	Erik* Gunbjörsson ▲ 1744-1774	Gift 1770	Brita* Svendsdotter ▲ 1749-1830
Jöns* Jönsson Född 1776-07-17. Död 1810-09-06.		Gift 1797-12-03 i Överhogdal (Z).		Anna* Ersdotter Född 1773-02-05. Död 1838-04-18.	
Jöns* Jönsson Född Sunnanå 1799-09-19 i Överhogdal (Z). Död 1875-11-21 i Klövsjö (Z). Kvarnbyggare känd som "Kvarn-Jöns" i Klövsjö (Z)					
Gift 1830-10-31 i Överhogdal (Z).		Sigrid* Pålsdotter ▲ Född 1801-11-30 i Älvros (Z). Död 39 år och 8 månader 1841-08-05 i Överhogdal (Z).			
Jöns* Jönsson Dalin Född 1831-10-06 i Överhogdal (Z). Död Wälje 1901-06-23 i Ljusdal (X). ►					
Gölin* Jönsdotter Född Kyrkbyn 1833-05-19 i Överhogdal (Z). Död Klövsjöbyn 1914-07-11 i Klövsjö (Z). ►					
Pål* Jönsson Född Säter 1835-01-30 i Överhogdal (Z). ►					
Anna* Jönsdotter Född Säter 1836-11-06 i Överhogdal (Z). Död Klaxåsen 1914-12-16 i Rätan (Z). ►					
Karin* Jönsdotter Född Säter 1838-08-22 i Överhogdal (Z). Död Klövsjöbyn 1889-01-30 i Klövsjö (Z). ►					
Sigrid* Jönsdotter Född Säter 1840-12-05 i Överhogdal (Z). Död Säter 1841-04-09 i Överhogdal (Z).					

Helge skriver under rubriken "Rättelser och tillägg" i sin bok Släktrådet att: "Jöns Jönsson (Dalin) kom till Östra Sjöbo Ljusdals församling 1848. Om han återvände dit när flyttade från Klövsjö 1855 eller 1856 har ej undersökts." Jag har gjort ett försök och kommer fram till följande om **Kvarn-Jöns** förstfödde. Enligt husförhörlängden lämnar han för Ljusdal ett ospecificerat datum 1848. Väl där

Jöns Jönsson	3/1799	Rätan 1849	1-2	1-2	1-2	July 1841 (Rätan 1849)
Son Jöns	6/1831	Säter 48	1-2	1-2	1-2	
Dotter Gölin	3/1833	Säter 48	1-2	1-2	1-2	
Son Pål	7/1835	Säter 1849	1-2	1-2	1-2	
Dotter Anna	6/1836		1-2	1-2	1-2	
Dotter Karol	22/1838		1-2	1-2	1-2	

tillbringar drängen sitt första år i Östra Sjöbo för att därefter flytta till Norrkämsta i samma socken. Han lämnar Norrkämsta som flottarbetare med efternamnet Dahlin för Klövsjö 1854. En annan källa säger att flottarkarlen Dalin lämnar 1855 utan angiven destination. Det finns anteckningar i Ljusdals kyrkböcker som anger att han från 1853 till 1854 var bosatt i Västra Ängsäter. Det är i de anteckningarna som jag noterar efternamnet Dalin för första gången. Det som antecknas i Klövsjös husförhörlängder tolkar jag som att Dalin 1854 anländer och får arbete som dräng hos sin fars fyrmänning

Helena Persdotter. Därifrån ansluter han till sin fars hushåll. Han återvänder till Ljusdal en kortare period för att 1855 återigen ansluta till sin fars hushåll. Denna visit blir också kort för 1856 är han tillbaka i Ljusdal för att samma år flytta till Brättingsberg i Bjuråkers socken. Noterad där med dubbelt efternamn benämns han dräng. Under 1858 anges han som dräng i inspektör Nils Gustaf Grafström hushåll. Han måste ha gjort in-

tryck för året därpå antecknas han som skogvaktare. Han lever fortsatt i Brättingsberg i ett hushåll tillsammans med andra skogsförmän. Han får eget hushåll 1861 då första dottern föds. Lite mer än fyra år senare gifter han sig i Ramsjö med barnets mor. Den åtta år yngre hustrun Karin Ersdotter

anges komma från Ovanåkers socken i Hälsingland. År 1873 går flyttlasset med hustru och tre döttrar till Valsjön i Ramsjö socken. Jöns är fortsatt skogvaktare men benämns även brukare. I Telje i Borgsjö socken i dagens Ånge kommun är yrket kvarnarbetare när han, hustrun och de

tre döttrarna antecknas som inflyttade i november 1880. Nästa flytt går inom dagens kommungräns till Torps socken. Där stannar familjen nu med två döttrar i två år från 1883. Jöns anges vara mjölnare när han på senhösten 1884 flyttat till Välje vid sjön Hennans sydspets. Jöns är nu återigen tillbaka till Ljusdals socken. Om jag får tro husförhörslängderna så flyttades det inget mer och Jöns var mjölnare där ända tills den dag han mötte slaget som nästan 70-åring. Änkan Karin lever i ytterligare tjugo år innan även hon avlider i Välje. Under de åren hinner hon gifta sig med en norrman i Hotagen i Jämtländska fjällvärlden och med honom även vara bosatt i Kiruna. Karins make Martin avlider 1926 i byn Klovan i Bjuråkers socken. Jag finner inga bevis på att Karin verkligen föddes i Ovanåkers socken. Jag noterar att ett antal kyrkobokförare genom åren också ställt sig tveksamma till uppgiften.

Jöns Dalins fyra döttrar föddes alla i Brättingeberg. Nummer två Amalia Beata avlider i Ramsjö innan 16 år fyllda. Dödsorsaken har inte angivits. Nummer tre Amanda Gustava född 1868 har kikhostan tagit redan efter sex månader. "Tjuvstarten" Sigrid Maria utbildar sig till småskolelärarinna. I vilken utsträckning hon varit verksam som sådan under allt flyttande är inte undersökt. Hon får en son innan hon 1887 gifter sig i Ramsjö med Jon Larsson från Östmarks socken i Värmland. Karl Isak Verner drunknar i Väljeån i sitt nionde levnadsår. Då är hans lillasyster Anna Katrina Kristina ett och ett halvt år gammal. Hon gifter sig 1909 med Ljusdalssonen Lars Jonsson och får två barn och minst lika många barnbarn. Barnen går ur tiden i Ramsjö respektive Kristianstad. Hennes eget liv ändas av spanska sjukan 1918. Sigrid Marias nummer tre Maria Teresia får innan hon gifter sig tre barn med vad jag förmodar tre olika män. Alla är födda i Ljusdal två av dem har bildat familj. Anna Ingegärd väljer man från Gävle och hennes ättlingar står att finna i där. Johan Bertil dör innan han fyllt 40 år. Ingen familj har siktats. Sigrid Elisabet flyttar till Uppsala, gifter sig och dör där efter att med sin uppsalabördige man fått två döttrar födda i Solna respektive Arboga. Jag är osäker på om hon fick några barnbarn. Maria Teresia gifter sig 1934 i Ljusdal med Gustaf Fredrik Leonard född i Ljusdal men med anor i Ytterhogdal och i inte minst i Haverö socken. Jag har inte undersökt om han "tillhör slakten". Tillsammans får de tre döttrar och en son som alla är födda i Ljusdal. Tre av dem gifter sig med uppsalabördiga och skapar liv och familj där innan en av dem går ur tiden i Uppsala kommun. De två återstående finns 2000 i kommunen. Barbro Margareta däremot finner sin Karl-Erik i Järvsö och deras efterkommande håller 2000 till i Hälsingland. Sigrid Marias nummer fyra Hilda Karolina gifter sig till efter namnet Westberg i Ljusdal 1915. Från det året och fram till 1936 får hon och maken tio barn. Åtta flickor och en pojke ser dagens ljus i Vattuvalla i Ljusdals kommun. Det första barnet Karin Margareta föds i tätorten Kiruna i Jukkasjärvi socken. Hilda Kristina får sammanlagt 23 barnbarn. Nio födda i Sala, åtta i Ljusdal, tre i Tuna i Västernorrland samt ett i vardera Norsjö i Västerbotten, Västerås och Örebro. Toppnoteringen från Västmanland beror på att sammanlagt fem av döttrarna finner sina makar i

Sala med omnejd och lever därefter sina liv där. Efter Hilda Maria föds 1897 Signe Margareta. Hon gifter sig 1935 med Erik Adolf Isberg från Kroknäs i Ramsjö socken. Sex av tio barn kom till världen innan grovarbetaren kom till skott med sin hushållerska. Alla barn är under en tjugoårsperiod födda i Välje. I början av 1950-talet finner jag stora delar av familjen i Hille socken norr om Gävle. Föräldrarna är tillbaka i Välje 1959. Här avlider Signe Margareta 1963. Erik Adolf avlider 87 år gammal i Nore norr om Ljusdals tätort. Paret hinner få 22 barnbarn. Femton föds i sex olika socknar Gävleborgs län. Två i Sundbyberg samt ett i vardera Horndal i södra Dalarna, Bro i Uppsala län, Mölnlycke, Partille och någonstans i Finland. Sigrid Marias sjätte barn Lars Olof föds 1900 gifter sig 36 år senare i Gävle med Karin Dorotea Danielsson från Ockelbo socken. Han avlider strax innan sin sjuttioårsdag i Härnösand. Han får ett barn när han var bosatt i Ånge och hinner uppleva tre barnbarn ett fött i Njurunda söder om Sundsvall och två i Luleå. År 2000 återfinns barn och barnbarn i Skåne utom ett som bor i Surahammar i Västmanland. Sist ut är Karin Elisabet som under 23 år är gift med en man från Laisvall i Norrbotten. Tillsammans får de inga barn. Hon avlider i Gävle 79 år gammal.

Återstår att redogöra för mjölnare Dalins yngsta dotter. Anna Gustava föds i augusti 1869. Hon tar med sig dottern Jenny Maria från en tidigare förbindelse när hon börjar som hushållerska hos sin blivande man Olof Nilsson. Han anges vara skogvaktare född i Ransby Lysviks socken i Värmland. Innan han för Anna Gustava till altaret får de ytterligare två barn. Sista barnet av sammanlagt tre gemensamma Karin Martina Elisabet föds inom äktenskapet 1903. Jenny Maria gifter sig 1910 till efternamnet Djerf. Hon och Erik Einar får under 21 år sammanlagt åtta barn. De tre första föds i Bjuråker och resterande i Ljusdal. Åtta barn ser till att Jenny Maria får barnbarn, fyra pojkar och dubbelt så många flickor. Av de är bara ett fött utanför Ljusdals kommun. Sju av åtta barn är avlidna det åttonde levde 2000 i Ljusdal. Anna Gustava och Olofs första gemensamma barn föds 1893. Olof Georg gifter sig 1915 med Alma från Bjuråker. Tillsammans får de under femton år sju barn, alla födda i Brasberg Ljusdals kommun. Deras förstfödda Anna Elisabet gifter sig 1938 med Ivar Ferdinand Frank. Vigseln sker framför klockstapeln i Valsjön och hon är den första bruden att bära Ramsjö kyrkas brudkrona. Maken är via sitt efternamn *inte* släkt med min morfar. Däremot finns ett avlägset släktskap med min morfar, farfar och farmor via gemensamma anor i Haverö socken. Tillsammans ger sju barn Olof Georg 28 barnbarn, sjutton föds i Bjuråker, åtta i Ljusdal samt ett i vardera Ramsjö, Hudiksvall och Årsunda. Sex av barnen avlider alla i Hälsingland mellan 1924 och 2009. Ett levde i Ljusdal 2000. Anna Ester Kristina

är Anna Gustavas tredje barn. Hon föds 1895 och gifter sig 1913 med Erik Hedberg från Bjuråker. De får fyra döttrar 1914, 1916, 1917 och 1919. Barn ett och två får korta liv. Det första avlider i sitt sjätte levnadsår av difteri på epidemisjukhuset i Hudiksvall. Nyss fyllda ett år har då nummer två redan gått bort i hjärnhinneinflammation när familjen var bosatt i Högs socken. Nummer tre gifter sig till efternamnet Mood och får två söner födda i Hudiksvall. Anna Gustavas fjärde barn Anna Kristina föds i Hälsingtuna socken och gifter sig 1947 med en man från Ore i Rättviks kommun. Jag kan inte se att de fått några barn. De sist födda systrarna lever och går ur tiden i Hedsta i Forsa socken. Fram tills mitt letande tror jag att få känt till att **Kvarn-Jöns** har ett så stort antal ättlingar i Hälsingland.

Mjölnare Dalin får 1833 en lillasyster Gölin. **Kvarn-Jöns** första dotter gifter sig 1873 med klövsjösonen Per Svensson. Paret förstfödda Sigrid får i en relation med Zakarias Zakrisson Westerlund en dotter 1899. Signe Juliana följer sin mors exempel att inte binda sig. Mor och dotter dör i Klövsjö 1957 respektive 1977. Signe Julianas föräldrar är släkt på håll. Gussorm Kjellson död i Böle Rätans socken 1703 är en gemensam anfader. Zakarias yrke och öde är värd en utveckling. År 1908 gifter sig kronojägaren i Bodums socken i dagens Strömsunds kommun. Samma år får Signe Juliana en halvsystem Sigrid Valborg. Kronojägare var en yrkestitel för skogvaktare anställda av staten. En kronojägare var chef för en be-

vakning, ett skogsområde, där han ansvarade för avverkning, skogsvård och jakttillsyn. Som sådan avled han sista oktober 1927 av sömnsjuka. Av Wikipedia i november 2022 framgår bland annat att: *”Europeisk sömnsjuka, encefalitis letargica, är ett sjukdomstillstånd som kännetecknas av hög feber, dubbelseende, huvudvärk, fördröjd motorik och letargi. I akuta fall kan patienten hamna i koma. Det händer också att patienten upplever svaghet i överkroppen, onormala ögonrörelser, darrningar, muskelvärk, stelhet i nacken och beteendeförändringar såsom psykos. Orsaken till detta sjukdomstillstånd är okänt. En epidemi bröt ut världen över mellan 1917 och 1928. Dödligheten var hög (10-40 %) och en del överlevande fick Parkinsons sjukdom. Epidemin nådde sin topp i Sverige 1921 med 1 512 fall. Fram till 1945 anmäldes 4 397 fall. Skild från den europeiska sömnsjukan är den afrikanska vars smittämne är en blodparasit som överförs av tsetseflugan. Sjukdomsbilden liknar dock den europeiska sömnsjukans.”*

Gölin får ytterligare ett barn, Sven född 1875. Han gifter sig 1908 med Katarina Kristoffersdotter från Klövsjö. Vid vigseln i Östersund har efternamnet Höglund tillkommit. Även Katarina har Gussorm i sitt släkträd. Paret får tre barn där mellanbarnet dör vid sex års ålder. Äldsta barnet Sven Kristoffer gifter sig aldrig men får ett barn med Brita Jonsson från Klövsjö. Föräldrarna är släkt med varandra via flera kombinationer av anor. Deras son lever 2000 i Klövsjö ogift och utan barn. Yngsta barnet Märta Kristina är som sin storebror ordentligt släkt med den hon väljer att dela livet med. Jonas Zakrisson blir hennes 1943 i Klövsjö. Paret går ur tiden i början av 2000-talet utan att ha fått några barn.

Efter Gölin kommer Paul. Han gifter sig med Anna Kristensdotter i början av oktober 1863. En vecka senare föds det första av sju barn. Paret är lite släkt. Det är Gussorm igen, han finns i Annas släkträd sex generationer bakåt i tiden. Nästan alla i familjen emigrerar till USA eller Kanada. Inte Karin för hon avlider i difteri juni 1892 knappt tre år gammal. Av kyrkböckernas utflyttningslängder framgår att resan över Atlanten för familjemedlemmarnas del startades vid fyra olika tidpunkter. Först ut var Anna i april 1889. Enligt Helge Larsson var destinationen Aitkin Minnesota i USA. Storasyter Lisa emigrerade med maken och släktingen Erik Eriksson från Böle och två barn. Erik är pappa till Erik född i maj 1888. Vem som är far till Anna Karolina född 1885 i Klövsjö har jag inte lyckats lista ut. Erik reser i maj 1889, resten av familjen tar adjö av Böle den 17 mars 1890. I april 1891 reser dottern Sigrid med maken och två döttrar. Fem månader innan har de begravt sonen Olof Emanuel sju månader gammal. Sigrids make sedan 1886 är Anders Olofsson från Nätsteln i Rätans socken. Han är tredje sonen till den Stina (Christina) Carlsdotter som Axel Grinde skriver följande om: *”... utvandrade vid 79 års ålder till Canada, hon var då änka sedan 2 år tillbaka. Hon reste i sällskap med sonen Carl och hans hustru och deras 4 barn, samt sonen Anders och hans hustru och 2 barn. Sonen Olof och dennes familj hade utvandrat året förut. De reste en april morgon 1891. Det berättas att Stina var orolig när det drog ut på tiden för dem andra att komma iväg, så hon började på och gick. De övriga i sällskapet med häst och släde som första resmål Östersund, nådde henne på sjön Hålen. Stina var en verklig kraftkvinna, även efter dåtida mått. Hon dog i Canada 102 år gammal. Hennes fader var från Norrbärke i Dalarna. Och hennes moder bondedotter i Stugusjön Bräcke.”* Axel nämner inte att även Sigrids lillebror Jöns enligt kyrkböckerna i Klövsjö utvandrade i april 1891. Enligt samma kyrkböcker utvandrar syskonen Kristen och Pål tillsammans med föräldrarna i augusti 1893. Helge anger att de två barnen bosatte sig i Aitkin men lämnar ingen specifik uppgift om var Paul och Anna bosätter sig.

Angående Jöns så anger Helge att han ska vara född den 25 januari 1882. Födelseboken i Klövsjö anger den 12 oktober 1872. Helge skriver i sin bok att Jöns tagit efternamnet Brodin och gift sig med Kristina Zakrisson född 1880. Med ledning av geografi, namn och födelseår är detta mest troligt kronojägare Westerlunds lillasyster som år 1900 emigrerar till USA. Enligt *Klövsjöboken*, en fortsättning på släktheregister ur Gösta Ullbergs *Bönder, torpare och knektar i det gamla Klövsjö*, så bedöms giftermålet ha skett i USA 1909. Enligt samma källa så får paret sju barn innan Kristina avlider 1941.

Det lämnas ingen uppgift om när Jöns går ur tiden. Helge verkar ha varit i kontakt med ett av de sju barnen, Alice, då hon *"besökt Klövsjö flera gånger"*. I sin bok nämner han även ett barn till, Fern, samt flera namn på Alice efterkommande. Bilden nedan visar järnvägsstationen i Aitkin. Den existerar

när hela eller delar av Pål Jönssons familj bosätter sig. Fotografiet finns i dokumentet *"klovsjobooktranslation.pdf"* upprättat av Jennie Hakes i mars 2013. Hon är en ättling till en amerikafarare från Klövsjö. Innehållet bygger på en översättning av sidorna 582 – 596 i Gösta Ullbergs bok *"Bönder, Torpare och knektar i det Gamla Klövsjö"*. Om delar av familjen bo-

satte sig i Aitkin så anlände de bland de sista från Klövsjö och de är inte omnämnda i dokumentet.

Kvarn-Jöns fjärde barn Anna med efterkommande har jag redan redogjort för så nu är turen kommen till det femte barnet. Karin gifter sig 1867 med släktingen Zakris Göransson. Det är återigen Gussorm som finns i släktråden. Paret får sju barn från 1868 till 1883. Första barnet Göran Zakrisson utvandrade 1887 till Minnesota USA. Där utbildade han sig till civilingenjör och ändrade sitt namn till George Morin. Mer om George finns att läsa i min berättelse Farmor. Syster Lisa nummer två i ordning gifter sig med släktingen flera gånger om Jonas Olofsson från Klövsjö. De får sex barn födda från 1891 till 1911 som alla når vuxen ålder. Karolina, Kristina, Lisa och Märta ger Lisa och Jonas vad deras bröder inte förmår, sammanlagt tretton barnbarn. Fyra lever 2000 och två vet jag inte vart de tagit vägen. Av de som avlidit innan 2000 slutade livet i Klövsjö för tre av dem. Två dör i Östersund. Vardera ett lämnade boende i Borgsjö och på Frösön. Barn nummer tre Jöns dog nyss fyllda 18 år. Enligt död- och begravningsboken *"Fanns <han> liggande död i skogen invid ett träd, där han ljutit döden genom ett vådaskott."* Sigrid nummer fyra gifter sig 1891 med släktingen flera gånger om Didrik Svensson. Från 1892 till 1915 föds tio barn. Sex av dessa bildar inte familj och/eller blir förälder. Anna Karolina 1897 – 1975, Göran 1899 – 1979, Anders 1901 – 1969, Karin 1906 – 1994, Olof Ferdinand 1912 – 1993 och Jöns 1915 – 1999 föds, lever och dör i Klövsjö. Förstfödde Sven gifter sig med Märta Maria Modén. Deras enda barn dör barnlös 2004 i Östersund. Hans två år yngre bror Zakarias gifter sig med sin fyrmänning Elisabet Norell. Äktenskapet resulterar i tre barn och åtta barnbarn. Barnen föds och dör i Klövsjö och Vemdalen. Barnbarnen hittar jag till största delen i Jämtlands län, två finns i vardera Södermanland och Östergötland. Tredje brodern Didrik gifter sig 1946 med Emilia Johansson. Hon anges vara född i Australien. Deras enda barn gifter sig med en man född i Böle Rätan. De är släkt på flera sätt i olika kombinationer. Äktenskapet ser inte ut i att ha resulterat i några barn. Det är därmed endast Sigrids söner som för hennes gener vidare. Sist ut av dessa är Helge Sigvard som 1935 gifter sig med Sara Nilsson en femmänning från Karsnäset i Klövsjö. De får fem barn från 1933 till 1944. Alla gifter sig, tre av dem med en släkting från Klövsjö. En vänder sitt intresse till grannsocknen Vemdalen och en finner en kärlek född i Finland. Jag har noterat sammanlagt tio barnbarn som 2000 lever i Brunflo, Hallstahammar, Klövsjö, Vemdalen, Österhaninge och Östersund.

Kvarn-Jöns sjätte barn Sigrid avlider endast fyra månader gammal. Ytterligare fyra månader senare är det hans hustru Sigrid som kämpat färdigt mot cancer.

De flesta upplever mest troligt denna berättelse som svårläst och/eller mindre gripbar. Fler detaljer och tabeller hade kanske genererat ett större intresse. Det hade då skett på bekostnad av att nu levande släktingar identifierats på ett sätt som de eventuellt inte önskar medverka till. Hur som för mig är detta en sammanställning som tydliggör var jag finns i sammanhanget min släkt. Jag vet nu på vems axlar jag och mina samtida står i denna del av min släkt.

Jag använder ofta orden **släkt** och **släktingar** i mina berättelser. För mig känns det naturligt efter tre års letande och sammanställande. I ett vidare begrepp är då alla de jag registrerar verkligen mina släktingar? Jag hämtar i delar svaret på frågan från Sveriges Släktforskarförbunds wiki från maj 2023.

***Släkt** är en benämning på personer som har en gemensam härstamning. Även ingifta och adopterade personer räknas som medlemmar av släkten. I äldre tider användes ofta begreppet ätt som synonym till en släkt. Tidigare var det en vanlig uppfattning att en släkt endast bestod av personer förenade genom agnatisk härstamning, det vill säga att en person ärver sin släkttillhörighet endast från sin fader. En person skulle således endast kunna vara medlem i en släkt. Denna uppfattning, som var vanlig ännu under andra hälften av 1900-talet, synes idag sakna förankring hos den breda allmänheten.*

Det finns idag inget juridiskt sammanhang då begreppet släkt har någon funktion. Vid olika slag av succession spelade i äldre tider släktgemenskapen stor roll, men sedan 1928 saknar kusiner och avlägsnare släktingar arvsrätt. En persons efternamn, som idag kan ärvas från såväl fader som moder men också nyantagas, kallades tidigare släktnamn.

Begreppet släkt i rakt nedstigande led kommer från en äldre terminologi, med innebörden härstammar från, ättling eller avkomma till, den andra släktingen som refereras till. Uttrycket att "härstamma från NN i rakt nedstigande led" som sedermera blivit så vanligt är en ren tautologi, och har i släktforskarkretsar aldrig varit någon synonym till exempelvis en härstamning på raka mans- eller kvinnolinjen. Att vara ättling i "rakt nedstigande led" är långt ifrån härstamning på raka mans- eller kvinnolinjen, då man egentligen syftar på att man härstammar från någon ana eller förförälder.

*Ordet **släkting**, etymologiskt, är det mest allmänna av de övergripande orden och kan beteckna alla personer man har blodsband med, hur avlägsna de än är. Detta ord är bildat till substantivet släkt, som på fornnordiska hade feminint genus och i sin tur är lånat från lågtyska slechte 'härkomst, släkt, familj'. Det har ytterst ett ursprung i det germanska verbet slahan, 'slå', och har då förmodligen bildats till det tillhörande substantivet motsvarande det svenska slag med betydelsen 'vara av ett visst slag', 'de som är av ett visst slag'. Ordet finns även i danskan och norskan. Isländskan använder i stället ordet ættingi, som är avlett till ätt på samma sätt som ättling, samt orden frændi och frænka, vilka dock inte räknas som könsneutrala. Svenskan har likaledes orden frände och fränka (av frändkona, där frände är släkting och kona kvinna) som föråldrade benämningar, där frände är släkting (eller i utvidgad mening för att uttrycka samhörighet) och fränka specifikt kvinnlig släkting.*

*En **släktskapsrelation** är en relation mellan två och flera personer som på något sätt är släkt med varandra. Termen "männing" används ofta för att beskriva i vilket led två personer är släkt. Två tremänningar är alltså släkt i tredje generation.*